

Nordqvist: Det foreliggende lovforslag, der jo indeholder adskillige nydannelser, er, som det allerede er bemærket, i vidt omfang en kodificering af den betænkning, som den af indenrigsministeren i 1956 nedsatte kommission afgav i 1961. Anledningen til nedsættelsen af denne kommission var de store problemer med vandforsyningen til den stedse stigende befolkning, som ikke kan løses effektivt med den nugældende lovgivning, loven om vandforsyningsanlæg af 1926, samt andre spredte lovbestemmelser.

Det er åbenbart indlysende, at befolkningens kraftigt stigende vækst, den øgede velstand med yderligere krav til hygiejne m. m. samt en eksplosionsagtig forøgelse af antallet af sommerhuse i forbindelse med industriens kolossale vandbehov nødvendigvis gør en ajourføring af gældende retsregler. Det er også rimeligt, at problemerne vedrørende vandforsyningen sættes i relation til den planlægning, der i øvrigt tilstræbes for såvel små som store administrative enheder. Jeg finder, at det foreliggende lovforslag tilgodeser disse vægtige hensyn, og allerede af denne grund kan jeg tilsige mit partis positive medvirken til arbejdet med lovforslaget, som vi anser for særdeles vigtigt.

Da lovforslaget er så betydningsfuldt og samtidig i vidt omfang ændrer gældende ret, skal jeg henstille, at det gøres til genstand for en grundig udvalgsbehandling. Jeg kan tiltræde det meste af det, tidligere ordførere har sagt vedrørende enkelte af dets bestemmelser, og her ved første behandling skal jeg indskrænke mig til enkelte mere principielle betragtninger.

Lovforslaget henlægger som hidtil afgørelsen af de under loven omfattede forhold om vandindvindingsret m. m. til landvæsenskommissionerne, hvis afgørelser kan indankes for en overlandvæsenskommission. Under hensyn til udviklingen henimod større kommunale enheder og til, at knaphed på drikkevand formentlig over en kort årrække vil føre til nedlæggelse af en del mindre vandværker, mener jeg, man alvorligt bør overveje en ordning som den svenske med egentlige vanddomstole, hvilket måske er særlig velbegrunderet, såfremt det i § 8 nævnte vandforsyningsråd bliver en realitet. Jeg føler mig i øvrigt ikke over-

bevist af lovforslagets bemærkninger om betimeligheden af dette vandforsyningsråd, der nok kan fungere som konsulent for f. eks. kommuner, men ikke for større industrivirksomheder, der påtænker en udflytning til provinsen.

Af lovforslagets § 17 fremgår, at lovgiveren forudser, at et andragende om vandindvinding, der er teknisk hensigtsmæssigt og økonomisk rimeligt også ud fra en samfundsmæssig betragtning, kan komme i strid med andre særdeles betydelige samfundsmæssige hensyn, og det foreslås, at indenrigsministeren kan bestemme, om han vil søge sådanne interessekonflikter løst ved lov. Ministeren kan, i hvert fald hvis han resolverer, at konflikten ikke skal forelægges folketetinget, herved komme til at træffe afgørelser uden for sit sagsområde, hvad jeg finder betænkeligt.

Af bestemmelsen fremgår videre, at landvæsensretten i så fald træffer afgørelse i sager, som forudsættes helt ekstraordinære, og det er måske for tungt et ansvar at lægge på disse retter.

§ 26 hjemler ret for en kommunalbestyrelse til at indbringe spørgsmålet om tilbagekaldelse af bestående tilladelse til private vandværker for landvæsensretten. Af bemærkningerne til lovforslaget kan udledes, at det hertil er tilstrækkeligt, at f. eks. sundhedskommissionen ønsker en kommunal vandforsyning, jfr. § 25, stk. 2, og paragraffen finder jeg derfor alt for vidtgående. Med denne bestemmelse kan man hurtigt kvæle alle private vandværker. Efter dansk ret er erstatning uden for kontraktforhold et lidt udflydende begreb, og da jeg i øvrigt mener, at offentlige myndigheder er særdeles karrige ved fastsættelsen af erstatninger, kunne jeg ønske, at erstatningsbestemmelserne for sænkning af grundvandstanden m. m. strammes væsentligt.

Lovforslaget vedrører især grundvand, men berører dog også i en enkelt paragraf vand fra vandløb. Om der i nærværende lovforslag eller i vandløbsloven er hjemmel til, at store kommuner henter overfladevand f. eks. i Gyrstinge Sø, kan jeg ikke se, og er det ikke tilfældet, må sådanne praktiske muligheder inddrages under loven, især da udnyttelsen af overfladevand vil blive mere og mere aktuel.